

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Економічний факультет

Кафедра «Аудит, облік та оподаткування»

ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ОБЛІК В МАЛОМУ БІЗНЕСІ

Методичні рекомендації
для виконання практичних робіт
з навчальної дисципліни
«Організація діяльності та облік в малому бізнесі»
для здобувачів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

Кропивницький – 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Економічний факультет

Кафедра «Аудит, облік та оподаткування»

Методичні рекомендації
для виконання практичних робіт
з навчальної дисципліни «Організація діяльності та облік в малому бізнесі»
для здобувачів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ОБЛІК В МАЛОМУ БІЗНЕСІ

Затверджено на
засіданні кафедри
аудиту, обліку та оподаткування
протокол № 19 від 08.06.2022 р.

Методичні рекомендації для виконання практичних робіт з навчальної дисципліни «Організація діяльності та облік в малому бізнесі» для здобувачів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти /Автори-укладачі: Смірнова Н.В., Смірнова І.В. – Кропивницький: ЦНТУ, 2022 р. – 42 с.

Рецензент:

Шалімова Наталія Станіславівна, доктор економічних наук, професор

ЗМІСТ

1.	Анотація навчальної дисципліни	5
2.	Мета та цілі навчальної дисципліни	5
3.	Результати навчання (компетентності)	6
4.	Організація навчання	8
5.	Система оцінювання курсу	8
6.	Політика курсу	9
7.	Програма навчальної дисципліни	10
8.	Плани практичних занять	12
9.	Контроль знань	35
10.	Рекомендована література	39
11	Інформаційні ресурси	41

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни включає сім тем, які складені на основі чинного законодавства України з урахуванням основних теоретико-методологічних підходів та практичних навичок щодо організації обліку фінансово-господарських операцій та відображення їх у фінансовій та податковій звітності на підприємствах малого бізнесу.

Протягом останніх років в Україні відбувалися процеси активізації діяльності у сфері підприємництва. Формування активного ділового середовища сприяло розвитку малого бізнесу. Для вдосконалення управління на мікрорівні і підвищення конкурентоспроможності малого бізнесу важливе значення має якість інформації, що необхідна для прийняття раціональних управлінських рішень. Саме бухгалтерський облік як важливий елемент економічної системи забезпечує інформаційні потреби управління підприємством. До того ж сьогодні змінюються підходи до ведення бізнесу, збільшуються потреби управління в інформації та відбуваються постійні трансформації у нормативно-правовому регулюванні бухгалтерського та податкового обліку суб'єктів підприємництва, що безпосередньо впливає на організацію та ведення обліку і оподаткування підприємств малого бізнесу.

2. МЕТА ТА ЦІЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування системи теоретичних знань і практичних навичок з організації обліку фінансово-господарських операцій та відображення їх у фінансовій та податковій звітності на підприємствах малого бізнесу.

Основними завданнями вивчення дисципліни є ознайомлення студентів із юридичними аспектами організації малого бізнесу, нормативно-правовою базою, яка регулює діяльність різних суб'єктів малого підприємництва; усвідомлення переваг й недоліків загальної та спрощеної систем оподаткування, обліку і

звітності; оволодіння навиками вибору оптимальної системи оподаткування та організації обліку для різних видів підприємств; розкриття особливостей оподаткування, обліку та відображення у звітності єдиного податку; засвоєння особливостей формування фінансової та податкової звітності суб'єктів малого підприємництва, а також формування компетентностей, важливих для особистісного розвитку фахівців та їхньої конкурентоспроможності на сучасному ринку праці:

- обізнаність на рівні новітніх досягнень, необхідних для дослідницької та / або інноваційної діяльності у сфері обліку в малому бізнесі;
- здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні проблем, що виникають в процесі обліку в малому бізнесі;
- здатність до використання принципів, методів та організаційних процедур дослідницької та/або інноваційної діяльності.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (КОМПЕТЕНТНОСТІ)

Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні **знати**:

- характеристики суб'єктів малого підприємництва згідно законодавства України;
- переваги й недоліки суб'єктів малого бізнесу;
- особливості реєстрації суб'єктів малого бізнесу;
- просту і спрощену форми бухгалтерського обліку;
- загальні принципи організації бухгалтерського обліку суб'єктів малого підприємництва;
- особливості обліку оборотних та необоротних активів суб'єктами малого бізнесу;
- особливості обліку грошових коштів та розрахунків суб'єктами малого бізнесу;
- особливості обліку праці та її оплати суб'єктами малого бізнесу;
- особливості обліку витрат на виробництво суб'єктами малого бізнесу;

- особливості обліку доходів і результаті в діяльності суб'єктами малого бізнесу;

- форми та процедуру заповнення бухгалтерської звітності суб'єктами малого підприємництва;

- системи оподаткування суб'єктів малого бізнесу;

- форми та процедуру заповнення податкової звітності суб'єктами малого бізнесу

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні **вміти**:

- обрати найбільш оптимальну форму реєстрації;

- обрати найбільш оптимальну форму обліку для підприємств малого бізнесу;

- вести облік із застосуванням будь-якої форми обліку передбаченої для підприємств малого бізнесу;

- формувати основні положення облікової політики суб'єктів малого підприємництва;

- вести бухгалтерський облік суб'єктів малого бізнесу;

- проводити узагальнення даних бухгалтерського обліку для формування звітності;

- формувати бухгалтерську (в т.ч. фінансову) звітність суб'єктів малого підприємництва;

- обирати найбільш оптимальну систему оподаткування зважаючи на особливості діяльності суб'єктів малого бізнесу – юридичних осіб;

- формувати податкову звітність суб'єктів малого бізнесу – юридичних осіб;

- обирати найбільш оптимальну систему оподаткування зважаючи на особливості діяльності суб'єктів малого бізнесу – фізичних осіб;

- формувати податкову звітність суб'єктів малого бізнесу – фізичних осіб.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Обсяг навчальної дисципліни

Види занять		Загальна кількість годин	
лекції		28	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		14	
самостійна робота		78	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5	071	3	вибірковий

Тематика курсу

Тема	Кількість год.		
	лекції	практ. зан.	сам. роб.
Тема 1. Особливості визначення та функціонування підприємств малого бізнесу	4	2	11
Тема 2. Особливості організації та ведення обліку малими підприємствами	4	2	11
Тема 3. Облік активів суб'єктів малого підприємництва	4	2	11
Тема 4. Облік пасивів суб'єктів малого підприємництва	4	2	11
Тема 5. Облік витрат, доходів і фінансових результатів суб'єктів малого підприємництва	4	2	11
Тема 6. Особливості застосування спрощеної системи оподаткування	4	2	12
Тема 7. Звітність суб'єктів малого підприємництва	4	2	11
Заг.	28	14	78

5. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ КУРСУ

Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної є уніфікованою в межах ЦНТУ і визначається Положенням про організацію освітнього процесу в ЦНТ, затвердженим Вченою радою, протокол № 2 від 30.10.2017 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою, протокол №6 від 26.02. 2018 р.) – <i>текст розміщений на офіційному веб - сайті університету www.kntu.kr.ua</i>
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає підготовку студентами денної форми навчання рефератів. Максимальна оцінка роботи – 30 балів. Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання студентами заочної форми навчання письмової домашньої контрольної роботи за індивідуальним варіантом відповідно до порядкового номера студента за списком в навчальних журналах академгрупи. Максимальна оцінка роботи – 30 балів. Завдання до виконання контрольної роботи містяться в методичних вказівках до вивчення дисципліни.
Вимоги до самостійної роботи	1. Поглиблене вивчення питань тем за методичними вказівками викладача. 2. Систематичне опрацювання лекційного матеріалу,

	<p>запропонованої базової та допоміжної літератури з питань курсу.</p> <p>3. Самостійна підготовка до іспиту.</p> <p>У процесі підготовки за темами (питаннями) курсу, що віднесені для самостійного опрацювання, студентам слід звернути особливу увагу на засвоєння зазначених ключових понять та термінів. Обов'язковим вважається ведення студентами робочого конспекту, який повинен містити розгорнутий або тезисний огляд питань, що віднесені для самостійного опрацювання, а також визначення ключових понять і термінів.</p> <p>У процесі вивчення курсу для поточного контролю самостійної роботи студентів денної форми навчання та якості засвоєння ними матеріалу викладач використовує проведення поточних контрольних робіт та тестування.</p> <p>Самостійна робота студентів заочної форми навчання передбачає самостійне вивчення окремих питань тем за методичними вказівками викладача. Студент повинен опрацювати необхідний обсяг навчальної літератури та нормативно-правових актів. У ході засвоєння програми курсу, під час підготовки до заліку, студентам рекомендується звертатись до першоджерел (нормативно-правових актів) і до монографічної літератури, в якій висвітлено основні погляди на відповідні проблеми обліку та оподаткування операцій зовнішньоекономічної діяльності.</p>
Практичні заняття	<p>Система оцінювання практичних занять визначена Положенням про організацію освітнього процесу в ЦНТУ, затвердженим Вченою радою, протокол № 2 від 30.10.2017 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою, протокол №6 від 26.02. 2018 р.) – <i>текст розміщений на офіційному веб - сайті університету www.kntu.kr.ua</i></p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються Положенням про рубіжний контроль успішності і сесійну атестацію студентів ЦНТУ, затвердженим Вченою радою, протокол № 3 від 27.11.2017 р. – <i>текст розміщений на офіційному веб - сайті університету www.kntu.kr.ua</i></p>

6. ПОЛІТИКА КУРСУ

Університет – це організація, яка суворо дотримується усіх вимог законодавства, стандартів і правил та очікує від своїх студентів відповідної поваги і дотримання правових норм. Університет гарантує забезпечення рівних прав усім студентам незалежно від їхнього соціального статусу, статі, віку, національності, релігійних та інших уподобань і сподівається, що взаємовідносини між самими студентами, студентами і викладачами, а також студентами та іншими членами суспільства базуватимуться на взаємоповазі та загально визнаних принципах культури, моралі і етики.

Студент старанно і чесно навчається з метою здобуття високоякісної освіти і навичок для задоволення своїх потреб, вимог держави, роботодавців, суспільства.

7. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 01: Особливості визначення та функціонування підприємств малого бізнесу

1. Сутність малого бізнесу
2. Особливості малого бізнесу
3. Переваги та недоліки малого бізнесу
4. Особливості визначення малого бізнесу в Україні
5. Функції суб'єктів малого підприємництва в Україні
6. Державна підтримка малого підприємництва в Україні

Тема 02: Особливості організації та ведення обліку малими підприємствами

1. Особливості організації обліку на підприємствах малого бізнесу
2. Структура спрощеного плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва
3. Поняття форми бухгалтерського обліку
4. Умови застосування форм бухгалтерського обліку малими підприємствами
5. Порядок заповнення реєстрів суб'єктами малого підприємництва
6. Застосування реєстрів бухгалтерського обліку підприємствами, що мають право ведення спрощеного обліку доходів і витрат без подвійного запису
7. Сутність та технологія застосування простої форми бухгалтерського обліку
8. Сутність і технологія застосування спрощеної форми бухгалтерського обліку

Тема 03: Облік активів суб'єктів малого підприємництва

1. Документальне оформлення та облік грошових коштів, їх еквівалентів і грошових документів.
2. Відображення грошових коштів, їх еквівалентів і грошових документів у реєстрах бухгалтерського обліку за простою та спрощеною формою бухгалтерського обліку, у реєстрах обліку суб'єктами малого підприємництва,

що ведуть спрощений облік доходів і витрат.

3. Документальне оформлення та облік запасів.

4. Відображення запасів у регістрах за простою та спрощеною формою бухгалтерського обліку, у регістрах обліку суб'єктами малого підприємництва, що ведуть спрощений облік доходів і витрат.

5. Документальне оформлення та облік основних засобів.

6. Відображення необоротних активів у регістрах за простою та спрощеною формою бухгалтерського обліку, у регістрах обліку суб'єктами малого підприємництва, що ведуть спрощений облік доходів і витрат.

Тема 04: Облік пасивів суб'єктів малого підприємництва

1. Відображення розрахунків з кредиторами у регістрах бухгалтерського обліку суб'єктами малого підприємництва за простою та спрощеною формою бухгалтерського обліку.

2. Відображення власного капіталу, забезпечень майбутніх платежів у регістрах бухгалтерського обліку суб'єктами малого підприємництва за простою та спрощеною формою бухгалтерського обліку.

3. Відображення капіталу і зобов'язань у регістрах бухгалтерського обліку суб'єктами малого підприємництва, що ведуть спрощений облік доходів і витрат.

Тема 05: Облік витрат, доходів і фінансових результатів суб'єктів малого підприємництва

1. Поняття, класифікація та облік витрат

2. Відображення витрат у регістрах бухгалтерського обліку суб'єктами малого підприємництва за простою та спрощеною формою бухгалтерського обліку

3. Відображення витрат у регістрах бухгалтерського обліку суб'єктами малого підприємництва, що ведуть спрощений облік доходів і витрат

4. Облік доходів і фінансових результатів

5. Відображення доходів і фінансових результатів у регістрах бухгалтерського обліку суб'єктами малого підприємництва за простою та

спрощеною формою бухгалтерського обліку

6. Відображення доходів і фінансових результатів у регістрах бухгалтерського обліку суб'єктами малого підприємництва, що ведуть спрощений облік доходів і витрат

Тема 06: Особливості застосування спрощеної системи оподаткування

1. Сутність спрощеної системи оподаткування, класифікація платників єдиного податку

2. Ставки єдиного податку

3. Податковий (звітний) період

4. Порядок нарахування та строки сплати єдиного податку

5. Ведення обліку і складення звітності платниками єдиного податку

6. Особливості нарахування, сплати та подання звітності з окремих податків і зборів платниками єдиного податку

7. Особливості обрання та відмови від сплати єдиного податку

8. Порядок реєстрації та анулювання реєстрації платників єдиного податку

Тема 07: Звітність суб'єктів малого підприємництва

1. Нормативна регламентація складання звітності суб'єктами малого підприємництва.

2. Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва

2.1. Методика складання Балансу (форма № 1-м)

2.2. Методика складання Звіту про фінансові результати (форма № 2-м)

3. Спрощений фінансовий звіт су'єкта малого підприємництва

3.1. Структура балансу (форма № 1-мс)

3.2. Структура Звіту про фінансові результати (форма № 2-мс)

8. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття №1.

Тема 01: Особливості визначення та функціонування підприємств малого бізнесу

Питання для обговорення:

1. Сутність малого бізнесу

2. Особливості малого бізнесу

3. Переваги та недоліки малого бізнесу

4. Особливості визначення малого бізнесу в Україні

5. Функції суб'єктів малого підприємництва в Україні
6. Державна підтримка малого підприємництва в Україні

Завданн:

1. Ознайомитися з видами суб'єктів малого підприємництва.
2. Вивчити особливості загальної та спрощеної систем оподаткування.
3. Порівняти загальну та спрощену системи оподаткування

Реферати:

1. Суб'єкт малого підприємництва, його визначення та сутність.
2. Системи обліку і звітності суб'єктів малого підприємництва.
3. Системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва.

Література: 1, 3, 7-9,12.

Завдання для самостійної роботи:

1. Скласти довідник нормативних документів, що регламентують створення та діяльність суб'єктів малого бізнесу.
2. Написати есе на тему «Облік у малому бізнесі – так чи ні».

Контрольні питання:

1. Визначте поняття малого бізнесу.
2. Назвіть переваги та недоліки малого бізнесу.
3. Обґрунтуйте реальне становище в сфері малого бізнесу в Україні.
4. Дайте характеристику суб'єктів малого підприємництва.
5. В чому полягає державна підтримка малого бізнесу в Україні?
6. В чому виражається обмеження малого бізнесу в Україні?
7. Нормативно-правове регулювання малого бізнесу в Україні.
8. Критерії віднесення суб'єктів малого бізнесу до підприємств, що мають право розраховувати на спрощення бухгалтерського обліку, оподаткування і звітності.
9. Визначення середньооблікової чисельності працюючих на підприємствах малого бізнесу.
10. Визначення обсягу виручки підприємств малого бізнесу для переходу на сплату єдиного податку.
11. Визначення обсягу виручки підприємств малого бізнесу, що вже працюють на єдиному податку.
12. Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності — юридичних осіб.
13. Реєстрація новостворених суб'єктів підприємницької діяльності — фізичних осіб.
14. Особливості застосування реєстраторів розрахункових операцій в малому бізнесі.

Література: [2, 7-76].

Практичне заняття № 2.

Тема 02: Особливості організації та ведення обліку малими підприємствами

Теоретична частина

Питання для обговорення:

1. Особливості організації обліку на підприємствах малого бізнесу
2. Структура спрощеного плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва
3. Поняття форми бухгалтерського обліку
4. Умови застосування форм бухгалтерського обліку малими підприємствами
5. Порядок заповнення реєстрів суб'єктами малого підприємництва
6. Застосування реєстрів бухгалтерського обліку підприємствами, що мають право ведення спрощеного обліку доходів і витрат без подвійного запису
7. Сутність та технологія застосування простої форми бухгалтерського обліку
8. Сутність і технологія застосування спрощеної форми бухгалтерського обліку

Завдання.

1. Ознайомитися із структурою Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва
ПЛАН
рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва

Синтетичні рахунки		Синтетичні рахунки	
Код	Назва	Код	Назва
10	Основні засоби	44	Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)
13	Знос необоротних активів	47	Забезпечення майбутніх витрат і платежів
14	Довгострокові фінансові інвестиції	48	Цільове фінансування і цільові надходження
15	Капітальні інвестиції	55	Інші довгострокові зобов'язання
16	Довгострокові біологічні активи	64	Розрахунки за податками й платежами
18	Інші необоротні активи	66	Розрахунки з оплати праці
20	Виробничі запаси	68	Розрахунки за іншими операціями
21	Поточні біологічні активи	69	Доходи майбутніх періодів
23	Виробництво	70	Доходи від реалізації
26	Готова продукція	74	Інші доходи
30	Готівка	79	Фінансові результати
31	Рахунки в банках	90	Собівартість реалізації
35	Поточні фінансові інвестиції	91	Загальновиробничі витрати
37	Розрахунки з різними дебіторами	96	Інші витрати
39	Витрати майбутніх періодів		
40	Власний капітал		

2. Вивчити нормативні документи, що регулюють вибір підприємствами малого бізнесу форми бухгалтерського обліку:

1. Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва: Указ Президента України від 03.07.1998 р. № 727/98 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

2. Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 25 червня 2003 р. № 422. — Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

3. Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 06.2011 р. № 720 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ed_2011_06_15/MF11044.html.

4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755 -VI.; Розділ XIV. Спеціальні податкові режими. Глава 1. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 "Фінансова звітність суб'єктів малого підприємництва" від 25. 02.2000 р. № 39 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>.

3. Ознайомитися із формами бухгалтерського обліку для суб'єктів малого підприємництва

Відомості обліку на малих підприємствах

Назва відомості	Шифр рахунків
Відомість 1-м	
Розділ I. Облік готівки і грошових документів	30, 33
Розділ II. Облік грошових коштів та їх еквівалентів	31
Відомість 2-м. Облік запасів	20, 21, 26

Відомість 3-м	
Розділ I. Облік розрахунків з дебіторами і кредиторами за податками й платежами, довгострокових зобов'язань і доходів майбутніх періодів	37, 55, 64, 68, 69
Розділ II. Облік розрахунків з оплати праці	66
Відомість 4-м	
Розділ I. Облік необоротних активів та амортизації (зносу)	10, 13
Розділ II. Облік капітальних і фінансових інвестицій та інших необоротних активів	14, 15, 16, 18, 35
Відомість 5-м	
Розділ I. Облік витрат	90, 96
Розділ II. Облік витрат на виробництво	23
Розділ III. Облік доходів і фінансових результатів	44, 70, 74, 79
Розділ IV. Облік власного капіталу, витрат майбутніх періодів, забезпечень майбутніх витрат і платежів	39, 40, 47, 48
Оборотно-сальдова відомість	Головна книга

Проста форма без використання методу подвійного запису із заповненням облікових реєстрів для складання Спрощеного фінансового звіту

Практична частина.

Облік необоротних активів суб'єктів малого підприємництва

Задача 1.

ТОВ "ПАНОРАМА" (виробник металопластикових вікон) перебуває на спрощеній системі оподаткування за ставкою 3%.

На підприємстві у січні поточного року були здійснені такі операції:

1. ТОВ "ПАНОРАМА" придбало напівавтомат для різання дистанційного профілю вартістю 240000 грн. (в т.ч. ПДВ).
2. Був прийнятий рахунок транспортної організації на доставку обладнання на суму 3600 грн. (в т.ч. ПДВ).
3. Нараховані та сплачені проценти по кредиту, взятого для придбання обладнання – 1500 грн.
4. Нарахована заробітна плата робітникам, які займались монтажем верстату – 1800 грн.
5. Здійснено нарахування на заробітну плату єдиного соціального внеску – ? грн.
6. Витрачені мастильні матеріали для запуску обладнання на суму 245 грн.

На основі наведених операцій скласти бухгалтерські проводки, визначити первісну вартість основного засобу.

Задача 2.

Станом на 01.01. на балансі ПП "Добробуд" рахувалась не завершена будівля складу готової продукції вартістю 160800 грн. Впродовж місяця були здійснені такі витрати:

1. Відпущені будівельні матеріали на спорудження складу готової продукції – 458790 грн.

2. Нарахована заробітна плата робітникам, які займались спорудженням складу готової продукції – 74500 грн.

3. Нарахований єдиний соціальний внесок на заробітну плату робітників - будівельників?

4. Отриманий рахунок за оренду будівельних машин і механізмів, задіяних на спорудженні складу готової продукції – 232000 грн.

5. 31.01. будівля складу зарахована на баланс підприємства – ?

На основі наведених операцій скласти бухгалтерські проводки, визначити первісну вартість складу готової продукції.

Задача 3.

ТОВ «Темп» є платником єдиного податку за ставкою 5%.

ТОВ «Темп» вирішило провести капітальний ремонт цеху. У процесі здійснення ремонту були понесені такі витрати:

1. Нарахована заробітна плата робітникам, які займались проведенням ремонту – 54000 грн.

2. Нарахований ЄСВ на заробітну плату робітників-будівельників -?

3. Списані будівельні матеріали на проведення ремонту – 75000 грн.

4. Отриманий рахунок від ТОВ «Монтаж» за спец роботи з ремонту цеху (в т.ч. ПДВ) – 84000 грн.

5. Списані витрати після закінчення ремонту – ?

На основі наведених операцій скласти бухгалтерські проводки. Визначити залишкову вартість цеху, враховуючи, що первісна вартість становила 1567000 грн., а сума зносу на дату закінчення ремонту – 934000 грн.

Задача 4.

У грудні 2014 р. підприємство (платник ПДВ) придбало екскаватор вартістю 660000 грн. (в т.ч. ПДВ). Вартість перевезення складала 8000 грн. (без ПДВ). 31.12. 2014 р. екскаватор був зарахований на баланс. Термін корисного використання екскаватора передбачається 8 років. Очікувана ліквідаційна вартість – 15000 грн.

Нарахувати амортизацію прямолінійним методом та методом прискореного зменшення залишкової вартості за перші 3 роки експлуатації.

Проаналізувати рівень витрат при застосуванні цих методів.

На основі наведених операцій скласти бухгалтерські проводки.

Задача 5.

Підприємство придбало екскаватор вартістю 250000 грн. Поклади піску, де буде встановлено екскаватор, передбачаються на рівні 100000 т. За перший рік передбачається видобути 20000 т, за другий – 25000 т, за третій 32000 т, за четвертий – 33000 т. Розрахувати за допомогою виробничого методу суму амортизації екскаватора за всі роки. Скласти бухгалтерські проводки.

Задача 6.

Підприємство (неплатник ПДВ) придбало легковий автомобіль для адміністративних потреб вартістю – 420 000 грн. (в т.ч. ПДВ). Сплата обов'язкових реєстраційних зборів становила 13500 грн. Ліквідаційна вартість автомобіля становить – 25000 грн. Термін експлуатації – 10 років.

Визначити суму амортизації за перших три роки кумулятивним методом. Скласти бухгалтерські проводки

Задача 7.

ТОВ «Експрес» перебуває на спрощеній системі оподаткування за ставкою 3%. ТОВ «Експрес» продало підймальний механізм, який в свій час було придбано за 260000 грн. (без ПДВ). Нарахована сума зносу за весь час експлуатації становила 120000 грн. Ціна продажу становила 180000 грн. (в т.ч. ПДВ). Для передпродажної підготовки підймального механізму були використані мастильні матеріали на суму 1200 грн.

На основі наведених операцій здійснити необхідні розрахунки, скласти бухгалтерські проводки.

Задача 8.

ТОВ «Омега», що перебуває на спрощеній системі оподаткування за ставкою 3%, вирішило ліквідувати фрезерувальний верстат. Первісна вартість об'єкта становила 340000 грн. Сума зносу на момент ліквідації складала 210000 грн. У результаті ліквідації отримано запасні частини на суму 25000 грн. У результаті ліквідації отриманий металобрухт на суму 9800 грн. Нарахована заробітна плата робітникам, які займалися ліквідацією верстату – 2000 грн.

Сума нарахованого ЄСВ становила – ?

На основі наведених операцій здійснити необхідні розрахунки, скласти бухгалтерські проводки.

Реферати:

1. Облікова політика підприємства.
2. Форми організації бухгалтерського обліку.
3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва та порядок його застосування.
4. Документи та документооборот на суб'єкті малого підприємництва.
5. Призначення та склад реєстрів синтетичного та аналітичного обліку для обліку активів, зобов'язань і власного капіталу, доходів і витрат.

Література: 1,3, 5, 7, 8, 13, 14, 16, 18, 28, 39, 41.

Завдання для самостійної роботи:

1. Скласти довідник нормативних документів, що регламентують порядок ведення бухгалтерського обліку за простою формою малих підприємств.
2. Скласти довідник нормативних документів, що регламентують порядок ведення бухгалтерського обліку за спрощеною формою в малих підприємствах.

Контрольні питання:

1. Правила використання розрахункових документів у розрахунках із споживачами.
2. Методологічні аспекти формування облікової політики малих підприємств.
3. Організаційні аспекти формування облікової політики малих підприємств.
4. Особливості застосування малими підприємствами спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку.
5. Особливості застосування загального Плану рахунків бухгалтерського обліку.
6. Відмінності форм бухгалтерського обліку для малих підприємств.

Література: [2, 7-76].

Практичне заняття № 3.

Тема 03: Облік активів суб'єктів малого підприємництва

Теоретична частина

Питання для обговорення:

1. Документальне оформлення та облік грошових коштів, їх еквівалентів і грошових документів.
2. Відображення грошових коштів, їх еквівалентів і грошових документів у реєстрах бухгалтерського обліку за простою та спрощеною формою бухгалтерського обліку, у реєстрах обліку суб'єктами малого підприємництва, що ведуть спрощений облік доходів і витрат.
3. Документальне оформлення та облік запасів.
4. Відображення запасів у реєстрах за простою та спрощеною формою бухгалтерського обліку, у реєстрах обліку суб'єктами малого підприємництва, що ведуть спрощений облік доходів і витрат.
5. Документальне оформлення та облік основних засобів.
6. Відображення необоротних активів у реєстрах за простою та спрощеною формою бухгалтерського обліку, у реєстрах обліку суб'єктами малого підприємництва, що ведуть

спрощений облік доходів і витрат.

Практична частина.

1. Вирішення задач з обліку виробничих запасів суб'єктів малого підприємництва

Задача 1.

ТОВ «Експрес» перебуває на спрощеній системі оподаткування за ставкою 3%. Скласти бухгалтерські проводки за такими операціями:

1. Отримана сировина і матеріали від постачальника (в т.ч. ПДВ) – 12300 грн.
2. Повернуті матеріали з виробництва – 2400 грн.
3. Отриманий рахунок від транспортної організації за доставку запасних частин (в т.ч. ПДВ) – 6600 грн.
4. Списані МШП на виробництво – 13200 грн.
5. Нарахована заробітна плата робітникам за розвантаження матеріалів – 3400 грн.
6. Проведене нарахування ЄСВ за нарахованою заробітною платою – 1650 грн.
7. Списані будівельні матеріали на адміністративні потреби – 15200 грн.
8. Списані МШП на потреби збутової діяльності – 11000 грн.
9. За результатами інвентаризації виявлено надлишок матеріалів – 340 грн.

Задача 2.

Скласти бухгалтерські проводки. Розрахувати середній відсоток транспортно-заготівельних витрат на основі таких даних:

1. Отриманий рахунок за страхування вантажу з доставки матеріалів – 1200 грн.
  2. Отримано рахунок транспортної організації за доставки матеріалів (в т.ч. ПДВ) – 7200 грн.
  3. Нарахована заробітна плата експедитору, який займався оформленням доставки матеріалів – 4500 грн.
  4. Нарахований ЄСВ за нарахованою зарплатою – ?
  5. Витрачена електроенергія на підсушування матеріалів – 340 грн.
  6. Отримані матеріали від постачальника (в т.ч. ПДВ) – 560000 грн.
- Залишок ТЗВ на початок місяця склав – 3400 грн., залишок матеріалів – 86000 грн.

2. Вирішення задач з обліку грошових коштів і дебіторської заборгованості суб'єктів малого підприємництва

Задача 1.

Опрацювати звіт касира на ТОВ «Омега» за лютий 2017 р.:

Ліміт готівки в касі складає – 1700 грн.

- 1.02 – оприбуткована в касу заборгованість за внеском в статутний капітал від співзасновника товариства – 2700 грн.;
- 7.02 – видано під звіт на відрядження експедитору Мамрош Ф.С. – 1600 грн.;
- 13.02 – отримана виручка в касу за відвантажену продукцію – 7500 грн.
- 15.02 – отримана готівка в касу з поточного рахунку на виплату заробітної плати – 24500 грн.;
- 17.02 – видана з каси зарплата – 23780 грн.;
- 21.02 – отримано в касу від реалізації необоротних активів – 7100 грн.;
- 24.02 – отримана готівка в касу в оплату за гуртожиток від працівника Мигаль І.І – 1450 грн.;
- 27.02 – оприбуткована готівка від завскладом в погашення нестачі – 15600 грн.

На основі проведених операцій скласти бухгалтерські проводки.

Визначити, яку операцію слід здійснити, щоб не порушувати законодавство.

Задача 2.

Виходячи з нижченаведеної інформації:

- відобразити на рахунках бухгалтерського обліку рух коштів на поточному рахунку МП «КОЛОСОК» за березень 2017 р.;

– вказати первинні документи, які використовують для фіксування зазначених господарських операцій.

10.03 – зараховані на поточний рахунок кошти, отримані від інкасаторів – 25600 грн.;

10.03 – отриманий від АТ «Приватбанк» короткостроковий кредит – 140100 грн.;

13.03 – перераховано ПАТ «Тернопільська птахофабрика» – 9000 грн.;

13.03 – перераховано АТП 16134 за надані послуги – 18000 грн.;

13.03 – перерахований аванс ПП «Млин» – 71 200 грн.;

15.03 – повернута ПП «Млин» частина перерахованого авансу – 11300 грн.;

16.03 – перераховані кошти з поточного рахунку водоканалу – 16000 грн.;

16.03 – перерахований міському казначейству адміністративний штраф – 1700 грн.

Задача 3.

МП «КРОКУС» перебуває на спрощеній системі оподаткування за ставкою 3%.

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку операції стосовно відрядження працівника комерційного відділу Попів В.В. Скласти бухгалтерські проводки.

Працівнику виданий аванс на відрядження в сумі 1400 грн.

Після повернення з відрядження працівником були представлені такі документи:

– квиток на автобус «Тернопіль–Івано-Франківськ» від 13.02 на суму 85,35 грн.;

квиток «Івано-Франківськ –Тернопіль» від 19.02 на суму 91,20 грн.

– квитанція на проживання в готелі в період 13.02 по 19.02 на суму 22800 грн. (в т.ч. ПДВ).

Добові витрати згідно наказу керівника обчислюються, виходячи з розміру 0,1 мінімальної заробітної плати.

Окрім того, працівник представив чек на придбання канцелярських папок на суму 120 грн. (в т.ч. ПДВ).

Література: [2, 7-76].

Практичне заняття № 4.

Тема 04: Облік пасивів суб'єктів малого підприємництва

Теоретична частина

Питання для обговорення:

1. Відображення розрахунків з кредиторами у регістрах бухгалтерського обліку суб'єктами малого підприємництва за простою та спрощеною формою бухгалтерського обліку.

2. Відображення власного капіталу, забезпечень майбутніх платежів у регістрах бухгалтерського обліку суб'єктами малого підприємництва за простою та спрощеною формою бухгалтерського обліку.

3. Відображення капіталу і зобов'язань у регістрах бухгалтерського обліку суб'єктами малого підприємництва, що ведуть спрощений облік доходів і витрат.

Практична частина.

1. Вирішення задач з обліку персоналу, праці та її оплати суб'єктів малого підприємництва

Задача 1

У березні 2017 року відповідно до графіку роботи підприємства був 21 робочий день. Працівники бухгалтерії ТОВ «Зоря» відпрацювали різну кількість днів (табл.):

Дані про відпрацьований час та розмір встановлених окладів працівників бухгалтерії

№ з/п	Прізвище та ініціали	Посада	Оклад, грн.	Відпрацьовано робочих днів
1	Чаленко М.І.	головний бухгалтер	7800	18
			персональна надбавка – 200 грн.	
2	Нечипорук Р.М.	заступник головного бухгалтера	7400	21

3	Турів А.М.	бухгалтер I кат.	4600	15
---	------------	------------------	------	----

Здійснити розрахунок заробітної плати. Скласти бухгалтерські проводки.

Задача 2.

Заробітна плата, нарахована начальнику відділу постачання у січні 2017 р., Габор І. М. – 4280 грн. Габор І. М. має на утриманні 3 дітей віком до 18 років.

Заробітна плата, нарахована в січні 2017 р. офіс -менеджеру Когут Н. П., яка працює на умовах неповного робочого дня – 1650 грн. та 350 грн. за виконання обов'язків кадровика. Когут Н.П. є студенткою вищого навчального закладу.

Здійснити необхідні утримання із врахуванням податкової соціальної пільги та нарахування на зарплату. Скласти бухгалтерські проводки

2. Вирішення задач з обліку власного капіталу та зобов'язань суб'єктів малого підприємництва

Задача 3.

МП «КРОКУС» перебуває на спрощеній системі оподаткування за ставкою 3%.

Скласти бухгалтерські проводки за такими операціями:

1. Підприємство отримало сировину і матеріали (в т.ч ПДВ) – 1860000 грн.
2. Отриманий рахунок транспортної організації за доставку сировини і матеріалів (в т.ч. ПДВ) – 24000 грн.
3. Погашено за рахунок короткострокової позики банку заборгованість перед постачальниками – 800000 грн.
4. Сплачені відсотки за місяць за короткостроковою позикою – 18000 грн.
5. Переоформлена короткострокова позика в довгострокову – 800000 грн.

Задача 4.

ТОВ «Едем» перебуває на спрощеній системі оподаткування за ставкою 3%. 15.02.2017 ТОВ «Едем» отримало на свій рахунок в банку передоплату у розмірі 36600 грн. (в т.ч. ПДВ) за свою продукцію. 28.02.2017 року ТОВ «Едем» відвантажило продукцію на суму 22000 грн. Решта суми заборгованості не була погашена протягом більше як трьох років з моменту виникнення.

Зробити необхідні розрахунки. Скласти бухгалтерські проводки.

Література: [2, 7-76].

Практичне заняття № 5.

Тема 05: Облік витрат, доходів і фінансових результатів суб'єктів малого підприємництва

Теоретична частина

Питання для обговорення:

1. Поняття, класифікація та облік витрат
2. Відображення витрат у регістрах бухгалтерського обліку суб'єктами малого підприємництва за простою та спрощеною формою бухгалтерського обліку
3. Відображення витрат у регістрах бухгалтерського обліку суб'єктами малого підприємництва, що ведуть спрощений облік доходів і витрат
4. Облік доходів і фінансових результатів
5. Відображення доходів і фінансових результатів у регістрах бухгалтерського обліку суб'єктами малого підприємництва за простою та спрощеною формою бухгалтерського обліку
6. Відображення доходів і фінансових результатів у регістрах бухгалтерського обліку суб'єктами малого підприємництва, що ведуть спрощений облік доходів і витрат

Практична частина.

1. Вирішення задач з обліку доходів і витрат суб'єктів малого підприємництва

Задача 1.

До наведених даних господарських операцій скласти проводки, зробити необхідні розрахунки.

1. Для потреб основного виробництва здійснено такі витрати:

- списані матеріали – 35000 грн.
  - нарахована заробітна плата робітникам – 13000 грн.
  - проведене нарахування ЄСВ – ?
  - 2. Виявлена і списана з основного виробництва собівартість повного браку – 1000 грн.
  - 3. Списана собівартість випущеної з виробництва готової продукції - ?
- Незавершене виробництво на початок місяця – 21000 грн., а на кінець – 33000 грн.

Задача 2.

Незавершене виробництво на початок місяця – 6300грн., на кінець місяця – 1200 грн.

На підприємстві були здійснені такі витрати:

1. Нарахована заробітна плата робітникам – 25500 грн.
2. Нарахування ЄСВ за нарахованою заробітною платою – ?
3. Відпущені матеріали на виробництво – 63200 грн.
4. Списані змінні загальновиробничі витрати – 5200 грн.
5. Списані постійні нерозподілені витрати – 7200 грн.
6. Списані витрати на збут – 9350 грн.
7. Нарахована заробітна плата адміністрації підприємства – 23400 грн.
8. Нарахування ЄСВ за нарахованою заробітною платою – ? грн.
9. Нарахована амортизація будівлі заводууправління – 2560 грн.
10. Нарахований єдиний податок – 1450 грн.
11. Надійшла на склад продукція за цінами реалізації –160000 грн.
12. Відвантажена покупцям продукція за цінами реалізації – 140000 грн.

Скласти бухгалтерські проводки. Розрахувати собівартість реалізованої продукції і визначити результат за умови, що залишок продукції на складі за фактичною собівартістю склав 40000 грн, за цінами реалізації – 60000 грн.

Здійснити розрахунок собівартості реалізованої продукції, скласти бухгалтерські проводки

Задача 3.

Скласти журнал реєстрації господарських операцій ПП „Фенікс” та визначити необхідні суми на підставі наведеного реєстру господарських операцій.

ПП “Фенікс” перебуває на спрощеній системі оподаткування за ставкою 3%.

Реєстр господарських операцій ПП „Фенікс” за I квартал 202_ р.

№ оп.	Зміст господарської операції	Сума, грн.
1.	Відвантажена покупцеві за договором готова продукція і відображений дохід від її реалізації	180000
2.	Надійшли кошти від покупця за реалізовану продукцію	180000
3.	Нараховані податкові зобов'язання з ПДВ	?
4.	Відображена виробнича собівартість реалізованої продукції	62000
5.	Нарахований знос вантажного автомобіля адміністративного призначення	1900
6.	Нарахована заробітна плата адміністративному персоналу	22000
7.	Проведене нарахування ЄСВ на заробітну плату адмінперсоналу згідно з чинним законодавством	?
8.	Видане канцелярське приладдя управлінському персоналу підприємства	3400
9.	Віднесена вартість отриманих транспортних послуг до складу витрат на збут	5000
10.	Відображена суму податкового кредиту з ПДВ у вартості і транспортних послуг	?

11.	Отримана орендна плата від здачі майна в операційну оренду	12000
12.	Нараховані податкові зобов'язання з ПДВ	?
13.	Відображені витрати від операційної оренди майна	2750
14.	Визначений фінансовий результат від основної діяльності	?
15.	Нарахований єдиний податок	?
16.	Відображений фінансовий результат звітного періоду	?

2. Задачі для самостійного вирішення.

Задача 1.

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку суми нарахованих загальновиробничих витрат:

1. Отриманий рахунок за опалення цеху – 5470 грн.
2. Нарахована заробітна плата начальнику цеху – 3400 грн.
3. Нарахована амортизація будівлі складу готової продукції – 2100 грн.
4. Списані розхідні матеріали для експлуатації офісного ксерокса – 230 грн.
5. Списане паливо на технологічні потреби – 13000 грн.
6. Отриманий рахунок за ремонт офісної комп'ютерної техніки – 1760 грн.
7. Списані постійні нерозподілені витрати – 7100 грн.
8. Списані змінні загальновиробничі витрати – 45000 грн.
9. Визначена собівартість реалізованої продукції – 8430 грн.
10. Отриманий рахунок за поточний ремонт будівлі заводууправління – 54000 грн.

Задача 2.

На підприємстві (платник ПДВ) були здійснені такі операції:

1. Списані матеріали на поточний ремонт будівлі цеху – 84000 грн.
2. Нарахована заробітна плата адміністрації цеху – 13500 грн.
3. Здійснено нарахування ЄСВ на заробітну плату адміністрації цеху – ? грн.
4. Нарахована амортизація будівлі цеху – 4200 грн.
5. Отриманий рахунок за ремонт будівлі цеху (в т.ч. ПДВ) – 60000 грн.

Скласти бухгалтерські проводки, здійснити розподіл загальновиробничих витрат на основі таких даних: база розподілу за нормальною потужністю – 80000 маш./ год., загальновиробничі витрати при нормальній потужності – 100000 грн. (70000 грн. – змінні витрати, 30000 грн. – постійні витрати).

Фактична потужність склала – 100000 маш. год.

Задача 3.

Розрахувати собівартість випущеної з виробництва продукції, скласти бухгалтерські проводки.

1. Відпущені матеріали на виробництво – 356000 грн.
2. Нарахована заробітна плата робітникам – 160000 грн.
3. Нарахування ЄСВ по нарахованій зарплаті – ? грн.
4. Нарахована амортизація виробничого обладнання – 37800 грн.
5. Відпущене паливо на технологічні потреби – 23000 грн.
6. Отриманий рахунок за електроенергію для освітлення та опалення цеху – 5800 грн.

(без ПДВ).

Незавершене виробництво на початок періоду становило – 7000 грн., на кінець періоду – 3500 грн.

Задача 4.

ТЗОВ „Забудівник” провело 1 1.01 попередню оплату СМП „ЛАК” за товари на суму 5600 грн.

12.01. СМП „ЛАК” відвантажило ТЗОВ „Забудівник” товари на суму 9600 грн. (в т.ч. ПДВ), собівартість товарів – 7200 грн.

16.01. ТЗОВ „Забудівник” оприбуткувало будівельні матеріали й погасило решту суми заборгованості.

Практична частина

Завдання 1.

На основі даних про діяльність ТОВ "ВЕСНА", яке використовує просту форму бухгалтерського обліку, у січні 2017 р.:

1. Заповнити спрощені журнали обліку майна 1-мс, 2-мс, 3-мс, 4-мс.
2. Підрахувати підсумки оборотів (надходження/вибуття) за об'єктами бухгалтерського обліку.
3. Визначити кінцеві залишки на 31.03 за об'єктами бухгалтерського обліку.
5. Скласти спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва.

Методичні рекомендації виконання практичних завдань на прикладі господарських операцій малого підприємства ТОВ "ВЕСНА"

1. ТОВ "ВЕСНА" займається виконанням будівельно-ремонтних робіт. ТОВ "Весна" є платником єдиного податку за ставкою 5 % згідно діючого законодавства.
2. Наказом директора ТОВ "ВЕСНА" встановлений ліміт каси у розмірі 2500 грн. ТОВ "ВЕСНА" веде бухгалтерський облік без використання **спрощеного Плану рахунків** і методу подвійного запису. Форма обліку на підприємстві - проста .
3. ТОВ "ВЕСНА" складає фінансову звітність відповідно П(С)БО 25 „Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства” , затвердженого наказом Міністерства фінансів України 25.02.2000 р. №39 зі змінами та доповненнями.

Залишки майна, капіталу і зобов'язань ТОВ „ВЕСНА” на 01.01.202_ р.

Найменування	Сума, грн.	
	Отримано/ нараховано	Вибуло /нараховано
Основні засоби	20000	
Інші необоротні активи	4000	
Знос основних засобів	(6000)	
Запаси	5000	
Грошові кошти в касі	1700	
Грошові кошти на рахунку в банку	100000	
Поточна дебіторська заборгованість	6200	
Капітал		86100
Кредиторська заборгованість за розрахунками постачальниками		1355
Інші поточні зобов'язання		445
Поточна заборгованість за розрахунки з оплати праці		2000
Нерорзподілений прибуток (непокритий збиток)		41000
Разом	130900	130900

Таблиця 1 - Господарські операції ТОВ „ВЕСНА” за 1-й квартал 202_ р.

№ з/п	Дата	Зміст операцій	Сума, грн.
1	2	3	4
1.	4.01	Передані в бухгалтерію канцтовари	1000
2.	10.01	Придбані в ТОВ "АРС" будівельні матеріали	47200
3.	10.01	Оплачені ТОВ "АРС" з поточного рахунку будівельні матеріали	41200
4.	12.01	Відпущені зі складу будівельні матеріали на виробництво	30000

		продукції	
5.	12.01	Нарахована амортизація основних засобів, які використані при виконанні ремонтно-будівельних робіт	300
6.	16.01	Оприбуткований від постачальника міксер будівельний	8000
7.	16.01	Оплачено постачальнику з поточного рахунку за придбаний міксер будівельний	8000
8.	17.01	Нарахована заробітна плата виробничим робітникам	72400
9.	17.01	Нарахована заробітна плата працівникам апарату управління	31400
10.	17.01	Утриманий із заробітної плати податок на доходи фізичних осіб	15570
11.	17.01	Нарахований на суми заробітної плати ЄСВ	
12.	23.01	Отриманий короткостроковий кредит банку	60000
13.	23.01	Видано з каси під звіт на відрядження директора Бобко М.М.	1700
14.	24.01	Отримані грошові кошти в банку на виплату заробітної плати	60000
15.	25.01	Виплачена з каси заробітна плата	60000
16.	25.01	Реалізовані ПП Кулику В.В. будівельні інструменти	2640
17.	25.01	Списана суму нарахованого зносу реалізованого будівельного інструменту	1000
18.	25.01	Списана залишкова вартість будівельних інструментів	1500
19.	27.01	Затверджений ав ансовий звіт директора Бобко М.М.	2370
20.	27.01	Видано з каси Бобко М.М. заборгованість за підзвітними сумами	670
21.	30.01	Надійшла на поточний рахунок оплата за реалізовані інструменти	
22.	31.01	Виставлений рахунок ПАТ ТРЗ "Оріон" за ремонтно-будівельні роботи	420000
23.	2.02	Отримана на поточний рахунок передоплата за ремонтно-будівельні роботи	200000
24.	7.02	Нараховані робітнику Колодію В.В. лікарняні за 5 днів	1250
25.	7.02	Нараховано робітнику Колодію В.В. лікарняні за 2 дні за рахунок коштів фонду соціального страхування	500
26.	09.02	Оплачені поштово-телеграфні послуги	445
27.	10.02	Нарахована сума амортизації основних засобів, які використані при виконанні ремонтно-будівельних робіт	300
28.	10.02	Нарахована заробітна плата виробничим робітникам	41800
29.	10.02	Нарахована заробітна плата працівникам апарату управління	27620
30.	10.02	Утриманий із заробітної плати податок на доходи фізичних осіб	9710
31.	10.02	Нарахований на суми заробітної плати ЄСВ	
32.	13.02	Оприбутковані товари від постачальника	5000
33.	13.02	Оплачено за товари постачальнику з поточного рахунку	5000
34.	15.02	Реалізовані залишки будівельних матеріалів	6000
35.	15.02	Надійшли кошти за реалізовані будівельні матеріали	6000
36.	15.02	Списана собівартість реалізованих будівельних матеріалів	6700
37.	15.02	Отримані грошові кошти в банку на виплату заробітної плати	48000
38.	16.02	Виплачена з каси заробітна плата	48000
39.	20.02	Отримана безкоштовно дрель	4200

40.	7.03	Як внесок до статутного капіталу отриманий від Козоглу М.І. автомобіль	100000
41.	10.03	Нарахована сума амортизації основних засобів, які використані при виконанні ремонтно-будівельних робіт	300
42.	24.03	Нарахована заробітна плата виробничим робітникам	45000
43.	24.03	Нарахована заробітна плата працівникам апарату управління	30100
44.	24.03	Нараховані премії виробничим робітникам	5000
45.	24.03	Утриманий із заробітної плати податок на доходи фізичних осіб	13600
46.	24.03	Нарахований на суми заробітної плати ЄСВ	
47.	27.03	Отримані грошові кошти в банку на виплату заробітної плати	52000
48.	27.03	Виплачена з каси заробітна плата	49700
49.	28.03	При інвентаризації виявлена сума нестачі будівельних матеріалів	2500
50.	28.03	Віднесена на завскладом Пархомиць Ю.І. сума нестачі	2500
51.	29.03	Перерахований в бюджет ПДФО	30000
52.	29.03	Перерахований в бюджет ЄСВ	40000
53.	30.03	Отримана на поточний рахунок оплата за виконані ремонтно-будівельні роботи	220000
54.	30.03	Відображений фінансовий результат за звітний період	
55.	30.03	Нарахований єдиний податок за звітний період	

Підприємство

Журнал 2-мс обліку капіталу і зобовязань
за _____ 20 ____ р.

№ з/п	Дата	Зміст господарської операції (первинний документ, №)	Капітал		Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		Цільове фінансування		Довгострокові зобов'язання		Короткострокові кредити банків	
			зменшення	збільшення	зменшення	збільшення	зменшення	збільшення	зменшення	збільшення	зменшення	збільшення
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
		Залишок на початок періоду										
		Обороти за період										
		Залишок на кінець періоду										

СПРОЩЕНИЙ ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство
 Територія
 Організаційно-правова
 форма господарювання
 Вид економічної діяльності
 Середня кількість працівників, осіб
 ОК
 Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком Адреса, телефон

Дата (рік, місяць, число)
 за ЄДРПОУ
 за КОАТУУ
 за КОПФГ
 за КВЕД

1. Баланс

Форма № 1-мс

Код за ДКУД

на _____ 20__ р.

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього року
1	2		
I. Необоротні активи			
Основні засоби:	1010		
первісна вартість	1011		
Знос	1012		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095		
II. Оборотні активи			
Запаси	1100		
Поточна дебіторська заборгованість	1155		
Гроші та їх еквіваленти	1165		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195		
Баланс	1300		
Пасив			
I. Власний капітал			
Капітал	1400		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Усього за розділом I	1495		
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
	1595		
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
товари, роботи, послуги	1615		
розрахунками з бюджетом	1620		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695		
Баланс	1900		

Звіт про фінансові результати за
_____ 20__ р.

Форма № 2-мс

Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000		
Інші доходи	2160		
Разом доходи (2000 + 2160)	2280		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	( )	( )
Інші витрати	2165	( )	( )
Разом витрати (2050 + 2165)	2285		
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290		
Податок на прибуток	2300	( )	( )
Витрати (доходи), які зменшують (збільшують) фінансовий результат після оподаткування	2310		
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300 - (+) 2310)	2350		

9. КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ

До **методів контролю і самоконтролю** за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності при викладанні дисципліни «Організація діяльності та обліку в малому бізнесі» належать наступні.

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, усні заліки, колоквиуми, усне програмоване опитування.

Методи письмового контролю: контрольні письмові роботи, диктант бухгалтерських проводок, письмові заліки, письмові іспити, програмовані письмові роботи (тестування).

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль. **Поточний контроль** здійснюється протягом семестру з метою перевірки розуміння та засвоєння певного матеріалу, виробничих навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал тощо. Поточний контроль засвоєння знань студентами при викладанні дисципліни «Організація діяльності та обліку в малому бізнесі»

здійснюється за наступними методами:

- експрес-контроль;
- диктант бухгалтерських проводок;
- усне опитування;
- перевірка та захист задач;
- тестування за темами та окремими питаннями;
- презентація рефератів;
- презентація та захист завдання-практикума;
- перевірка конспектів нормативних документів, фахової літератури, оглядів літератури.

Використання окремих методів та форм поточного контролю за окремими формами організації навчального процесу в розрізі змістових модулів подано в наступній таблиці.

Методи поточного контролю ефективності навчального процесу при викладанні дисципліни «Організація діяльності та обліку в малому бізнесі»

Форми організації навчання			Проміжний тематичний контроль
ЛК	ПЗ	СРС	
Тема 1-3	ПЗ №1 - №1-3	Завдання № 1-7	Контрольна робота №1
Тема 4-7	ПЗ №4 - №7	Завдання № 8-18	Контрольна робота №2
Експрес-контроль; диктант бухгалтерських проводок.	Усне опитування; фронтальне опитування; перевірка завдань; письмові контрольні роботи; тестування; презентація рефератів	Перевірка: оглядів літератури, пакетів та конспектів нормативних документів, домашнього завдання, таблиць по роботі з літературою; презентація рефератів та результатів виконання завдання-практикуму	Форма поточного контролю

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на окремих завершальних етапах. Підсумковий контроль при викладанні дисципліни «Організація діяльності та обліку в малому бізнесі» проводиться у формі іспиту.

Іспит - це форма оцінки підсумкового засвоєння студентами теоретичного та практичного матеріалу з дисципліни. Завданням іспиту є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми, що пов'язана з теорією, методологією, методикою та практикою бухгалтерського обліку. Іспит з дисципліни проводиться в комбінованій формі.

Критерії оцінки іспиту

Оцінка	Критерії
<p>оцінку «відмінно» (90-100 балів, А)</p>	<p>заслуговує студент, який:</p> <ul style="list-style-type: none"> - всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; - вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; - засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; - засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; - вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, - виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.
<p>оцінку «добре» (82-89 балів, В)</p>	<p>заслуговує студент, який:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; - має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; - під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу.
<p>оцінку «добре» (74-81 бал, С)</p>	<p>заслуговує студент, який:</p> <ul style="list-style-type: none"> - в загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок; - вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; - опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою.

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D)	заслуговує студент, який: - знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; - виконує завдання, але при рішенні допускає значну кількість помилок; - ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; - допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.
оцінку «задовільно» (60-63 бали, E)	заслуговує студент, який: - володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.
оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX)	виставляється студенту, який: виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.
оцінка «незадовільно» (35 балів, F)	виставляється студенту, який: - володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; - допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; - не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в 4-бальну та шкалу ECTS здійснюється в такому порядку.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1. Верига Ю. А. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва : навч. посіб. / Ю.А. Верига. – К. : ЦУЛ, 2014. – 264 с.
2. Дроб'язко С. І . Облік та оподаткування підприємств малого бізнесу : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. І. Дроб'язко, Т. М. Козир, С. Б. Холод ; за заг. ред. канд. екон. наук, проф. П. Й. Атамаса. - К. : Центр учбової літератури, 2012. - 414 с.
3. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 15.06.2011 р. № 720 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ed_2011_06_15/MF11044.html.
4. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва : Наказ МФУ від 19.04.2001 р. за № 186 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon1.rada.gov.ua
5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755 -VI. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 "Фінансова звітність суб'єктів в малого підприємництва" від 25.02.2000 р. № 39 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>.
7. Потапенко О. М. Облік на підприємствах малого бізнесу : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. М. Потапенко, А. С. Полторака ; приват. вищ. навч. закл. "Європ. ун-т", Миколаїв. філ. - Миколаїв : Іліон, 2013. - 391 с.

Додаткова література

8. Гоголь Т. А. Обліков-аналітичне забезпечення управління підприємств малого бізнесу : монографія / Гоголь Т. А. - Чернігів : Лозовий В. М., 2014. - 383 с.

9. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436 -IV: Редакція від 19.01.2012. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://urist-ua.net>.

10. Зелена книга малого бізнесу України – 2012 / Д.В. Ляпін, В.І. Дубровський, О.М. Піщуліна, О.П. Продан. – К.: Інститут власності і свободи, 2012. – 124 с.

11. Михайлов М.Г. Організація бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу : навч. посіб. / М. Г. Михайлов, Л. І. Полятикіна, О. П. Славкова. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 320 с.

12. Посібник для фізичних осіб -підприємців на спрощеній системі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.udsa.org.ua/core/upl_images/files/UAPP_Manual_2012_final_Ukr_02_04_2012.pdf

13. Сук Л. К. Облік на підприємствах малого бізнесу: навч. посіб. / Л. К. Сук, П. Л. Сук, О. В. Данілочкіна. - К. : Каравела, 2012. - 352 с.

14. Філіппова С.В. Вибір системи оподаткування та організація податкового обліку суб'єктами малого підприємництва - юридичними особами на засадах альтернативності : монографія / С. В. Філіппова, М. О. Ананська ; Одес. нац. політехн. ун -т, Ін -т бізнесу, економіки т а інформ. технологій, Каф. обліку, аналізу і аудиту. - Одеса ; Донецьк : Ноулідж, Донец. від-ня, 2013. - 120 с.

15. Чабанюк О.М., Мединська Т.В., Спрощена система оподаткування: загальні положення, облік і звітність : Навчально-практичний посібник. – К.: Алерта, 2013.-208 с.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Комп'ютерні інформаційні системи Гросбух, Ліга-Закон – доступ: комп'ютерний клас кафедри бухгалтерського обліку (ауд. 561).
2. Демонстраційна версія комп'ютерної програми 1С: Бухгалтерія – доступ: комп'ютерний клас кафедри бухгалтерського обліку (ауд. 561).
3. Бібліотечний фонд КНТУ – доступ: Бібліотека КНТУ, читальні зали 1-3, абонементи 1-2.
4. Електронні ресурси наукової бібліотеки ім. Вернадського – доступ: бібліотека КНТУ.
5. Бібліотечний фонд кафедри бухгалтерського обліку на паперових та електронних носіях – доступ: комп'ютерний клас кафедри бухгалтерського обліку (ауд. 561).
6. Мережа Internet – доступ: бібліотека КНТУ, комп'ютерний клас кафедри бухгалтерського обліку. Рекомендовані сайти:

Адреса	Зміст матеріалів
http://www.minjust.gov.ua	Нормативно законодавчі акти Міністерства юстиції України
http://sts.gov.ua	Офіційний сайт Державної податкової служби України. Податкове законодавство, узагальнюючі консультації, анонс подій
http://search.ligazakon.ua	База нормативно-правових актів, аналітика та консультація з ведення обліку
http://www.kirstat.kr.ua	Нормативно правова база, статистична інформація, бланки звітної документації до органів статистики
http://www.minfin.gov.ua	Загальні засади організації бухгалтерського обліку, нормативно законодавчі акти з облік у державному секторі, підприємницької діяльності, міжнародні стандарти
http://www.nbu.gov.ua/portal/	Наукова періодика України. Доступ до повних текстів 1139 журналів та збірників наукових праць. Ресурс Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського
http://www.nbu.gov.ua/portal/nanu.html	Загальноакадемічний портал наукової періодики. Доступ до 83 журналів НАН України. Ресурс Національної бібліотеки

	України імені В.І. Вернадського
http://www.nbu.gov.ua/e-journals/	Електронні наукові фахові видання (24 назви). Ресурс Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського
http://www.buhgalter.factor.ua/	Електронне видання журналу «Бухгалтер»
http://www.buhcomp.ru/htm/news/body.php	Електронне видання журналу «Бухгалтер и комп'ютер»
http://www.bnb.kiev.ua/	Електронне видання журналу «Бухгалтерия. Налоги. Бизнес»
http://www.visnuk.com.ua/	Електронне видання журналу «Вісник податкової служби»
http://dtkk.com.ua/	Електронне видання журналу «Дебет-кредит» Бухгалтерські бланки, консультації з постановки обліку, роз'яснення, щодо дотримання податкового законодавства
www.buhgalteria.com.ua	Електронне видання газети «Бухгалтерія»
www.buhgalteria.com.ua	Бланки бухгалтерської та податкової звітності
www.balance.ua	Анонс нормативно-законодавчої бази, консультації, щодо ведення бухгалтерського та податкового обліку
www.vobu.com.ua	Нормативно законодавча база, бланки бухгалтерського обліку та фінансової звітності, консультації
www.buh-galter.info	Інформаційно-аналітичний портал про бухгалтерський облік в Україні. Статі по бухгалтерському та податковому обліку, довідкова інформація, нормативні документи.